

1988, 3. října – Sdělení VONS č. 817 „Slávek Popelka na svobodě“ o usnesení Krajského soudu v Brně rušícím rozsudek Městského soudu v Brně a odsuzujícím Jaroslava Popelku pro přečin proti socialistickému soužití k nepodmíněnému trestu odnětí svobody vykonaného již vazbou.

Dne 27. 9. 1988 byl po jednadvacetidenní vazbě propuštěn na svobodu Slávek Popelka, obviněný z trestného činu pobuřování podle § 100 odst. 1a – původně dokonce 3a – trestního zákona.¹ Jak známo, (viz sdělení 779, 794, 795 a 799)², rozšiřoval na České ulici v Brně letáky, v nichž se dožadoval demokratizace a politických reforem podle vzoru současného reformního úsilí v SSSR; požadoval rovněž odstoupení čs. politického vedení, a proto držel od 2. září ve vězení hladovku.

Senát Krajského soudu v Brně, který projednával 27. 9. odvolání Slávka Popelky proti rozsudku Městského soudu v Brně, jímž byl pro uvedený trestný čin odsouzen k 8 měsícům nepodmínečně v I. NVS, zrušil výrok o vině i výrok o trestu. Jednání Slávka Popelky podle názoru odvolacího soudu postrádalo jak subjektivní, tak objektivní znaky trestného činu pobuřování; odvolací soud kvalifikoval toto jednání pouze jako přečin proti zásadám socialistického soužití podle § 9 odst. 1a zákona o přečinech a vyměřil mu trest 21 týdnů.³ Protože byl tento trest vykonán vazbou, byl Slávek Popelka týž den propuštěn.

Považujeme za velmi pravděpodobné, že k urychlenému propuštění Slávka Popelky přispěla jak politická delikátnost tohoto případu (odsouzený je upřímným stoupencem reformního úsilí M. Gorbačova), tak solidární akce u nás i v cizině, v neposlední řadě založení Výboru na obranu Jaroslava Popelky.⁴

Těsně před veřejným zasedáním, které bylo na poslední chvíli přeloženo z věznice do budovy soudu, rozvinuli Stanislav Devátý, mluvčí Charty 77 a člen VONS, a signatář Charty 77 Jan Kiš před budovou soudu transparent s nápisem Osvobodte politického

věžně Slávka Popelku. Oba byli zadrženi Státní bezpečností a po dvou až třech hodinách propuštěni.

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 18, s. 8.

POZNÁMKY

- ¹ Viz usnesení Krajského soudu v Brně z 27. 9. 1988 o propuštění Jaroslava Popelky z vazby na svobodu. ABS, vyšetřovací spis k případu Jaroslava Popelky, sign. V 14761.
- ² Dokumenty č. 783, 798, 799 a 803. K dalším postihům Jaroslava Popelky za rozšiřování letáků viz sdělení VONS č. 822, 853, 862, 868, 889, 980 a 1002, dokumenty č. 826, 857, 866, 872, 893, 984 a 1006. Dále viz zrušené sdělení VONS č. 833, dokument č. 837.
- ³ Rozsudek vynesený senátem Krajského soudu v Brně složeným z předsedy JUDr. Milana Staňka a soudců JUDr. Ivy Štěpánové a JUDr. Jiřího Šoukala je uložen in: ABS, vyšetřovací spis k případu Jaroslava Popelky, sign. V 14761.
- ⁴ Výbor na obranu Jaroslava Popelky vydal 24. 9. 1988 – tři dny před konáním odvolacího soudního jednání s Popelkou u Krajského soudu v Brně – prohlášení, v němž informovalo o Popelkově případu a vyzvalo k boji za jeho plné osvobození. V prohlášení bylo mj. uvedeno: *„Jaroslav Popelka – stejně jako každý občan československé republiky – má nezcizitelné právo vyjadřovat svobodně a veřejně své politické názory. Měl právo rozdávat letáky i připravovat pokojnou manifestaci. Neporušil zákonem daná omezení svobody projevu. Československé orgány se mohou dovolávat těch či oněch zastaralých předpisů. Ale nemohou popřít, že už 12 let trvá stav, kdy se nic neděje, aby byly uvedeny v soulad s paktem o občanských a politických právech – s paktem, který je neoddělitelnou součástí čs. práva. Tato nová integrita čs. práva musí být konečně respektována.*

Považujeme za svou povinnost prohlásit, že věc Jaroslava Popelky je věcí všech občanů. Odsouzením Jaroslava Popelky byly odsouzeny práva a svobody, které občanům zaručuje platný právní řád. Boj za plné osvobození Jaroslava Popelky je bojem za občanskou svobodu nás všech.“ Prohlášení podepsali Rudolf Battěk, Petr Cibulka, Michael Dymáček, Václav Havel, Tomáš Hradílek, Jiří Kantůrek, Ladislav Lis, Pavel Nauman, Radim Palouš, Petr Pospíchal, Jaroslav Šabata, Dolores Šavrdová, Jan Šimsa, Jan Štern. *Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 17, s. 9–10.*